

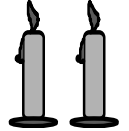
שבת קודש
פרשת תולדות
שבת מברכין

מפטירים
"וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה מִחֵר חוֹדֶשׁ"
(שמואל א פרק כ - יח)

פרסומים תורניים
בהלכה, הגות, אגדה ופרשת שבוע
ע"ש ששון בן שמחה לבית בוחניק ז"ל

בס"ד
ה' תשס"ח
שנה שלש עשרה גיליון מספר 9

חשמונאים (שעון חוקף)

כניסת השבת: 16:24

יציאת השבת: 17:22

מהלכות תפילת ערבית עפ"י שו"ע - סימן רלה' ופוסקים אזורונים

הקדמה (עפ"י הטור ובית יוסף)

כשיגיע הלילה יתפלל תפילת ערבית. ואינה חובה שלא נתקנה אלא כנגד איברים ופדרים של תמיד של בין הערבים שלא נתעלו ביום שקרבים והולכים כל הלילה. ומכל מקום מצווה יש בה ואין לבטלה. כך כתבו התוספות במסכת ברכות כו. שאין לבטלה, אלא מפני מצווה אחרת העוברת. ובדומה להם כתב הרא"ש וכיוצא בזה כתב הרב רבנו יונה. לעומת זאת הר"ף כתב שכיום קבעוה חובה. וכן כתב הרא"ש בברכות פרק ד' סימן ב' וכן כתב הרמב"ם בפרק א' מהלכות תפילה הלכה ז'.

זמנה הוא אחר קריאת שמע של ערבית, ולא כרבי יהושע בן לוי שאמר תפלות באמצע תקנום כלומר בבוקר קריאת שמע ואח"כ תפילה ובערב תפלה ואח"כ קריאת שמע, אלא כרבי יוחנן שאמר איזה בן העוה"ב זה הסומך גאולה לתפלה ואפילו של ערבית הלך זמנה אחר ק"ש וברכותיה.

מאימתי זמן קריאת שמע של ערבית? שינוי במסכת ברכות בשעה שהכהונים נכנסים לאכול בתרומתן והיינו צאת הכוכבים. וכתבו הר"ף ורב פלטי. הקורא קריאת שמע קודם שראה שלשה כוכבים, אם נתכוון לכך לא יצא י"ח ויחזור ויקרא ויתפלל ואם לא נתכוון לכך וטעה והתפלל אל יחזור ויתפלל וכן כתב רב עמרם. ואפילו קראה תוך בין השמשות שהוא ספק יום ספק לילה, מובא בירושלמי שחוזר וקורא אותה.

בעניין צאת הכוכבים כתב בבית יוסף כך: כתב שם הר"ר יונה, שמה שאמרו שמצאת הכוכבים ואילך הוא לילה, זה דווקא שלשה כוכבים בינוניים, ומכיוון שאין הכל בקיאים בין בינוניים לקטנים, לגדולים, צריך לזהר עד שיראו הקטנים. וביום מעונן ימתין עד שיצא הספק מלבו.

פרטי הלכות

א. זמן קריאת שמע בלילה מפני שכתוב "ובשכבך" ולפני לילה אין זה זמן שכיבה. (מרן בשו"ע ומשנה ברורה)

ב. לילה הוא משעה שיצאו נראים שלשה כוכבים קטנים. (עפ"י מרן בשו"ע) אומנם לילה הוא משנראו ברקיע שלושה כוכבים בינוניים, אך מפני שאין הכל בקיאים ויבואו לטעות בגדולים, וגדולים בודאי אינן סימן ללילה, שהרי כמה פעמים הם נראים אפילו ביום, החמירו לגבי קריאת שמע, שאינו קורא עד שיראו שלושה כוכבים קטנים. (משנה ברורה)

ג. אם הוא יום מעונן ימתין עד שיצא הספק מלבו, מפני שזה ספק דאורייתא. (מרן בשו"ע ומשנה ברורה)

ד. אם קרא קריאת שמע לפני צאת הכוכבים, חוזר וקורא אותה בלי ברכות, שהרי כבר בירך אותם. אפילו שלא יצא בקריאת שמע שקרא לפני הזמן, אין בזה משום ברכות לבטלה, מפני שעיקרן לא נתקנו דווקא לקריאת שמע, ולפיכך בדיעבד שקרא אותם קודם לזמן של קריאת שמע יצא. הלכה זו היא מעיקר הדין הוא ולא משום חומרא. (מרן בשו"ע ומשנה ברורה)

ה. אם הציבור מקדימים לקרות קריאת שמע מבעוד יום, עדיף שיקרא עימהם קריאת שמע וברכותיה ויתפלל עימהם, מאשר יתפלל אחרי כן ביחידות וכשיגיע הזמן, קורא קריאת שמע בלא ברכות. (עפ"י מרן בשו"ע) והוא שהיו עושים כן מפני הדחק, כגון שאם ימתינו בתפילת ערבית עד צאת הכוכבים האנשים ילכו ולא תהיה תפילה בציבור. (עפ"י משנה ברורה)

א. במקרה כזה, כשקורא קריאת שמע יכוון לצאת ידי חובת קריאת שמע בקריאה השניה שקורא אחר כך בזמנה. (משנה ברורה)

א. לא יחזור ויתפלל בלילה אף על פי שהצבור מקדימים הרבה לפני הלילה, אלא אם כן הוא רגיל בשאר פרישות וחסידות, שאז לא מתחזי כיהורא מה שיחזור ויתפלל. (הרמ"א בהגה)

ב. אין כדאי לסמוך על הקריאה שקורא על מיטתו, אפילו אם מנהגו לקרות את כל שלושת הפרשיות, מפני שצריך לכוון לצאת ידי מצוות עשה של ק"ש, וק"ש שעל מטתו אין אנו מכוונים לשם מצווה כי אם להבריא המזיקים. (משנה ברורה)

ט. מה שחוזר וקורא ק"ש לא מחזי כיהורא מפני שלעניין ק"ש כמעט כל הפוסקים מסכימים דזמנה הוא מצה"כ. (משנה ברורה)

י. לכתחילה צריך לקרות קריאת שמע מיד בצאת הכוכבים. (מרן בשו"ע) מפני שזרזים מקדימים למצוות. (משנה ברורה)

יא. לכתחילה ראוי להחמיר כך בכל העניינים שהם מצווה של תורה כמו מצוות קריאת שמע של ערבית וכדומה, לעשותם היכן שאפשר לאחר שייגיע זמן צאת הכוכבים לפי רבנו תם, ולפיכך, אף אם התפלל ערבית מבעוד יום, או לאחר השקיעה שלנו, טוב לחזור לקרא קריאת שמע לאחר זמן רבנו תם. (ילקוט יוסף)

יב. המתפלל ערבית מבעוד יום, לאחר פלג המנחה, וכשהגיע לסוף ברכת "מחיה המתים" שמע "קדושה" ממניין סמוך שהיו מתפללים מנחה, לא יענה עימהם, ושב ואל תעשה עדיף, זאת מאחר ולא תיקנו חז"ל קדושה בתפילת ערבית, ובפרט שדין הפסק בתפילת שמונה עשרה חמור מאוד. אולם יכול הוא לכוון בשתיקה לשליח ציבור באמירת הקדושה. (ילקוט יוסף)

יג. האוחז בקריאת שמע וברכותיה של ערבית, או בין גאולה לתפילה של ערבית, ושמע קדיש או קדושה של מנחה ממניין סמוך, אף שיש אומרים שלא יענה עימהם, העיקר להלכה שיענה עימהם. (ילקוט יוסף)

יד. כמו כן אם שמע קדושה ממניין סמוך לאחר שסיים תפילת ערבית, צריך לענות עימהם קדושה ואמנים של ברכות החזה, בין בחול ובין בשבת. (ילקוט יוסף)

טו. מי שקרא קריאת שמע של ערבית, ונסתפק אם קראה בבין השמשות או בלילה אחרי צאת הכוכבים, כי היה סמוך לצאת הכוכבים, צריך לחזור ולקרא קריאת שמע בזמנה. (ילקוט יוסף)

אמרי בינה - שבזו המידות הטובות

כתב באורחות צדיקים כי בעניין השקר יש תשעה חלקים. בגליונות של שבתות שעברו הובאו חלקים ראשון, עד השמיני להלן התשיעי.

התשיעי המספר בסיפור דברים ששמע, ומחליף בדברים על אודות חפצו, ואין הפסד לשום אדם בזה, אך יש לו מעט הנאה בשקר, אף על פי שאינו מרוויח ממנו בכך. כגון (יבמות סג): רב שאמר לאשתו: עשי לי טלופחי! ועשתה לו חימצי, וכשאמר חימצי עשתה לו טלופחי: הלך חייא בנו והפך הדברים: כשהיה חפץ בחימצי, אמר לאמו תעשי טלופחי - והיא עשתה חימצי. כל זה הבן עשה לכבוד האב, כדי שיהא לו מזומן המאכל אשר חפץ בו, ואף על פי כן מיחה בידו שלא לעשות עוד, משום שנאמר (ירמיה ט ד): "למדו לשונם דבר שקר". אך אין עונש בזה השקר כעונש המשקרים על לא דבר, כאשר הזכרנו בחלק רביעי. עד כאן תשעה חלקי שקר. (עפ"י ספר אורחות צדיקים שער השקר)

פנינים לפרשת שבוע

זיאהב יצחק את עשו

"ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת יעקב" (פרק כה' - כח') יצחק היה "עולה תמימה", תמיד מובדל ומופרש מן העולם, ולא העלה כלל על דעתו, כי אפשר להערים ולרמות. לפיכך כאשר שאל אותו עשו: "היאך מעשרים את המלח ואת התבן" – סבור היה, כי באמת ובלב תמים שואל זאת עשו, ומשום כך רחש לו אהבה יתירה. לעומתו רבקה נולדה במחציתם של רמאים אחיה היה לבן הארמי, וכבר הכירה היטב את טיב העולם, שאפשר לשאול שאלות כמדקדק במצוות ולהיות בעת ובעונה אחת עשו הרשע... לפיכך אהבה את יעקב, אשר בו הכירה את האמת לאמתה... (בשם מהר"ן מרפשיץ)

כיבוד אב ואם

בפרשתנו מתארת התורה כיצד נולדים יעקב ועשו תאומים ליצחק ורבקה וכיצד כל אחד מהם פונה לדרכו. בעוד יעקב "איש תם יושב אוהלים", לומד תורה כל ימיו הרי שעשו הופך לאיש ציד, איש שדה. חז"ל מספרים שעשו סטה מדרך הישר ועל מנת שלא לגרום צער לאביו יצחק היה מרמה אותו. הוא היה שואל את האבא שאלות הלכתיות כדוגמת איך מעשרים את המלח ואיך מעשרים את התבן על מנת שאביו יחשוב שהוא מדקדק במצוות.

למרות מעשיו הרעים של עשו מצוין הוא ביהדות על פי התלמוד כמי שכיבד את אביו במלוא כוחו עד כדי כך שר' שמעון בן גמליאל, אומר "כל ימי הייתי משמש את אבא ולא שימשתי אחד ממאתיים ממה ממאתיים כיצד נולדו מיסורי גהיהמוציא וברכת המזון. לעשיית צנימים, ומתקשה עד שנכסס. שלש שהרי הוא פת הבאה בכיסנין כמו שהתבאר בסעשהיה משמש עשו את אביו".

עשו זה בשעה שבא לדבר עם אביו היה מחליף את בגדיו, בגדי הציד (בגדי העבודה), בבגדי חמדות משום כבוד אביו. יצחק מנסה בכל כוחו לקרב את עשו ולא לדחות אותו בשתי ידיים בדיוק כפי שנהג אביו כלפי ישמעאל בנו. למרות שמאמציו של יצחק לא צלחו, ובעוד ישמעאל חזר בתשובה הרי שעשו עד סוף ימיו הלך שלא בדרך הישר בכל זאת ראויה דרכו של יצחק בחינוך לשמש נר לרגלנו גם בנים שאינם הולכים תמיד בדרך בה בחרו ללכת אבותיהם יש לנסות לקרבם בחום, באהבה ובמסירות בבחינת "לעולם תהה יד שמאל דוחה ויד ימין מקרבת".

זיברכהו – במה בירכו

"ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שערות ויברכהו." (פרק כז'-כג') כתוב שיצחק ברכו, אך לא נאמר במה ברכהו עתה, ורק מאוחר יותר, אחרי שאכל נאמרה הברכה. אם כן נשאלת השאלה לשם מה נאמר כאן הכתוב: "ויברכהו"? נראה להסביר זאת על פי מה שאמרו חז"ל: "החושד את חבירו במה שאין בו צריך לברכו" (ברכות ל"א-) ובכן, כאשר יצחק חשד בו שהוא מרמה אותו וניסה אותו בניסיונות שונים, עד שנתחוויר לו, כי לחינם חשד בו- ברך אותו ברכה מיוחדת בשל החשד, נוסף על עצם הברכה שברך אותו לאחר מכן (ספרוני)

בין אדם לחבירו

שני בני אדם המשוחחים בינים ובא אדם שלישי ומתחיל לדבר עם אחד מהם ומתעלם מן השני הרי הוא פוגע בכבוד השני ומצער.

המעשן סיגריות, מלבד הנזק שגורם לעצמו, יש לו להיזהר בצער ובנזק שגורם לאחרים, ובמיוחד במקומות ציבוריים סגורים כגון באוטובוס, משרדים, חנויות בית המדרש וכדומה. גם המעשן בביתו ראוי לו להיזהר ולשים לב אם גורם צער לבני ביתו.

אדם הפותח חלון באוטובוס או בבית המדרש ורוח קרה חודרת פנימה, עלול לגרום סבל לאחרים, לכן ראוי שיתפטר ויגיע להסכמה עם כל הנוכחים.

שואל ומשיב

שאלה: האם יש יסוד למנהג שעורכים לנערה שמלאו לה 12 שנה סעודת בת מצווה?

תשובה: במסכת קידושין הובא כי רב יוסף שהיה עיוור, התחייב לעשות סעודה אם יתברר, כי נפסק להלכה שעיוור חייב במצוות. מכאן למד המהרש"ל שהסעודה אשר עורכים לנער שמלאו לו שלש עשרה שנה, הינה סעודת מצווה. וכן כתב המגן אברהם ועוד. לפי זה גם נערה שמלאו לה שנים עשרה שנה ומתחייבת במצוות ראוי לחוג זאת בסעודת שמחה והודאה. וכן נראה ממה שכתב הבן איש חי בפרשת ראה.

אמנם הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ב "איגרות משה" כתב כי סעודת בת מצווה אינה סעודת מצווה, אלא כמסיבת יום הולדת בלבד, אך רבים תמהו על דבריו.

בש"ת "שכיל עבדי", בש"ת "שרידי אש" ובספר "נתיבי עם" ועוד, העלו כי ראוי לקיים מנהג זה.

ציבור: המנהג לערוך סעודת מצווה בהגיע הבת לגיל שנים עשרה המכונה "בת מצווה" הוא מנהג טוב נכון והגון, וטוב שבמהלך הסעודה יאמרו דברי תורה, ושירים ותשבחות לה' יתברך, ובודאי שיש לשמור על כללי הצניעות.

שאלה: האם מותר לפתוח מטריה בשבת, או לשאת מטריה שהייתה פתוחה מערב שבת?

תשובה: במסכת שבת (קלז) מבואר כי אסור לעשות אוהל עראי בשבת. לדעת הר"ף איסור זה הוא מהתורה, ולדעת הרמב"ם בהלכות שבת פרק כב') איסור זה הוא מדרבנן.

מכאן למד רבי דוד פארדו בש"ת מכתם לדוד, כי אסור לפתוח מטריה בשבת, ולנושאה עליו כדי להגן עליו מפני הגשם, שהרי זה כעושה אוהל עראי בשבת.

כמו כן, מתוך מה שפסק הרמב"ם שם ובש"ע סימן ש"א, שאסור ללבוש בשבת כובע ששוליו קשים ורחבים טפח או יותר, שהרי זה כעושה אוהל עראי למד, כי איסור נשיאת המטריה הוא, אפילו אם המטריה הייתה פתוחה לפני שבת. כדבריו פסק גם בש"ת נודע ביהודה, הוסיף טעם לאיסור הנשיאה אפילו אם הייתה פתוחה לפני שבת, משום מראית עין.

אמנם בש"ת החתם סופר כתב כי במדינתו נהגו להקל בזה מפני שפתיחת המטריה היא בנין לשעה, ולדעתו בנייה לשעה מותרת על פי התלמוד הבבלי ואסורה רק לפי התלמוד הירושלמי.

פוסקים רבים ובכללם ה"אור שמח" תהילה לדוד ועוד דנו בדברי החתם סופר ודחו אותם.

ציבור: אסור לפתוח מטריה ולנושאה בשבת בכדי להגן מפני הגשמים, איסור זה חל גם במצב בו המטריה הייתה פתוחה לפני שבת. (יחווה דעת חלק ב' מג)

גדולי ישראל

רבי יוסף באב"ד – בעל מנזות זינור - נכד רבי יהושע העשיל בעל ספר ש"ת יהושע, וגיסו של ה "דברי חיים" מצאנז. נולד בשנת ה – תקסא'. שימש בכמה קהילות ולבסוף עלה לכהונת טרנופול מקום כהונת סבו. בהיותו בן שש עשרה שנה כתב עליו סבו "לנכדי הרבני החרף... ודילדא אימיה כוונתיה תלד...". בהספד שנשא עליו רבי יוסף שאול נתנזון קונן עליו "אם אמרתי אספר כל צדקותיו אשר עשה תכלה היריעה... אחת אשר אזכיר מיום עמדו על דעתו לא הסתכל חוץ לארבע אמות..." ובספר "תקון שלמה" קונן עליו "הגאון האמיתי... מפורסם בכל ישראל בחיבורו הנפלא והנורא... אשר העולם האיר... וזכינו להנות מאור פני כבודו אשר קדושת השכינה על פניו הייתה..." "לב"ע ב ה – תרלד'.

סיפור השבוע

"רק בהמות היו נוהגות כך" – התלחשו קולות מעבר לחלון. "ואלו מוחזקים לחכמים" – נשמעו לחישות נוספות. "רבותי, אין חכמה ואין תבונה נגד ה'...". "משיב חכמים אחור". אך לחישות אלו לא בקעו את כותלי החדר. הרבי קם מלא קומתו הקדושה ובקול מלא רוח והתפעלות הכריז: "מאין להם, לאברכים, חכמה רבה, ותבונה עמוקה שכזאת? אי לוחש הרבי בהתפעלות – הרי השנה, חל יום ראשון של יום טוב ביום שבת קדש, יוצא לנו, כי חיוב אתרוג, הנו רק מדרבנן, אך עונג שבת – הוא מדאורייתא ממש! הודו לה' כי טוב, וברוך החונן לאדם דעת".

הם הגביהו עיניהם, תמהים, לא! הצדיק הקדוש אין דרכו להתלוצץ, חס ושלום, ואת אשר אמר, בפה מלא אמר, ובלב מלא שמחה. הקמטים התיישרו בפניהם, העקוב היה למישור. איש לא ההין יותר לדבר סרה במעשיהם התמוהים של השלוחים. צאנו לבשה חג. עוד דקות מועטות והחג הקדוש יפרוש אדרותיו על העירה.

עוד הם מנסים להבין את דברי הרבי, והנה שאון ומהומה, מרכבה מתגלגלת ברחבה שלפני החצר, הסוסים נושפים מאומצות, העגלה עוצרת בחקירה. מבעד הדלת הנפתחת לרווחה, קופץ ויוצא הפונדקאי, ובידיו, קופסת כסף מבריקה ומעוטרת ובתוכה, ענוג ומחתל בפשתן ריחני, מונח האתרוג ההדר.

הדרך אל חדר הרבי מתפנה לפניו, נרגש ומרטט הוא מקבל שלום, ובפנים מסמיקות מניח את האתרוג על השולחן אשר לפני הרבי: "חפצתי – מדבר הפונדקאי בהתרגשות - ליהנות את רבנו במתנה כפולה, בדג נאה לכבוד שבת-יום-טוב ובאתרוג הדר, לקיום המצווה כהלכתה וברוך ה' שזכיתי אני במצווה כפולה זו

ברכות

מזל טוב ליצחק ואורנה פוגל ה"ו לרגל הולדת הנכד יהי רצון מלפני שוכן מרומים שתזכו לראותו גדל באושר, שמחה ונחת לאהבת תורה ויראת שמים, וימצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם.

מזל טוב לאסף ואורה ביטון ה"ו ולבני משפחותיהם משפחות ביטון וגורי לרגל נישואיהם. יהי רצון שיזכו להקים בית כשר ונאמן בישראל המושתת על יסודות של אהבת תורה ויראת שמים לתפארת עם ישראל.

מזל טוב לאלי ואילנה כץ ה"ו לרגל הולדת הבן והכנסתו בביתו של אברהם אבינו ע"ה יהי רצון מלפני שוכן מרומים שתזכו לגדלו עם כל יוצאי חלציהם באושר, נחת ושמחה לאהבת תורה ויראת שמים, וימצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם.

תשובות זזכה

התשובות הנכונות לפרשת וירא הם:

1- א' 2- ג' 3- ד' 4- ב' 5- ג' 6- ב' 7- ד' 8- א' 9- ד' 10- ד'

הזוכה בהגרלת הפתרונות הנכונים לפרשת וירא היא: רזזב"מ נזזזב"מ ה"ו

תקציר משיבועות שעברו: הסוכה הרחבה שבחצר, הפיצה ריח נעים ומרענן. העצים והקרשים חוברו לשלמות מרהיבת עין. חג השמחה קרב ובא. סוכה זו מיוחדת היא, סוכתו של הרב הקדוש רבי חיים מצאנז זכותו יגן עלינו בעל "דברי החיים". כולם עסוקים בסיום עניינים האחרונים של החג, אך באוויר מרחפת עננה קלה, העיירה לא זכתה השנה לאתרוג נאה והדר. גם הצדיק, עדיין ללא אתרוג.

בקיץ, שלח הרב בעל "דברי חיים" שלוחים, לרכוש אתרוג נאה והדר, אולם הם חזרו בידיים ריקות. באלול, נשלחו שוב שני אברכים, מומחים ויראי שמים. אולם ימים חלפו ושום ידיעה לא נתקבלו מהם. במטבח עולה הבל התבשילים, המבשלות עמלות בהכנת תבשילי החג. לבקשת אימו ניגש "יענקל" להביא מהארגז תפוחי אדמה יפים, ולפתע נחתה על השולחן הסמוך חבילה, הילד צעק בבהלה ואחת המבשלות ניגשה לחבילה והתירה את הקשרים, ולמרבה הפלא שלפה ממנה דג גדול ושמן. מחמת גדלו, נאלצו כל המבשלות לטרוח סביבו.

לפתע עברה שמועה - "האברכים השלוחים כבר מצויים בצאנז", ראו אותם סביב המטבח שבחצר, השתהו, הציצו מבעד לחלון ומיד חמקו. הם הלכו לבתיהם של השלוחים, שאכן היו בביתם והסיפור ששמעו מהם, הדהים את השומעים. שבועות רבים נדדו בדרכים, הם התחננו לפני הסוחרים, בחיפוש אחר אתרוג מהודר ולא מצאו. אז החלו מחפשים אתרוג "כשר לברכה". בהיותם בודקים אתרוגים אצל אחד מסוחרים האתרוגים, הזמינם הסוחר לביתו וסיפר להם כי ברשותו אתרוג, מהודר ביותר, אותו המתין למכור לקונה שיבין בערכו. כשראו את האתרוג התפעלו מאוד, ולאחר משא ומתן בינם לבין הסוחר שילמו את כל הכסף שבידם, אך שמחו כי בידיהם – האתרוג.

הם יצאו מבית הסוחר בדרכם לצאנז, ובדרך נכנסו לאכסניה, ובה יהודי שהציע להם ארוחה חמה והכין להם מיטות נוחות, להחליף כוח ולשכוח מהיעיפות. בבוקר, שוחח איתם, תוך כדי שיחה הראו לו את האתרוג. הוא נדהם למראה האתרוג וביקש לקנות אותו מהם, במחיר כפול ממה שהם שילמו. הם הזדעזעו מבקשתו, וכמובן סירבו בתוקף.

כאשר נפשו והחליפו כת, ובאו להיפרד מבעל הבית, ראו גיגית, גדולה ובה דג שמן וגדול כמוהו לא ראו מעולם. הם פנו לפונדקאי, וביקשו ממנו שימכור להם את הדג, היות והם רוצים אותו כמתנה לרבי, אשר בוודאי יעשה בו תיקון הנפלא אשר צדיקים וקדושים מתקנים בעת אכילת דגים בשבת ומועד. וכמובן בעין יפה ישלמו מחירו.

הפונדקאי חייך והסכים לתת להם את הדג בתנאי שיתנו לו את האתרוג. האברכים השפילו ראשיהם, ואמרו כי עד עכשיו אינם מבינים איך, אבל ביצענו את החליפין. נטלנו את הדג ושלמנו בעדו את האתרוג היקר והנדיר אשר אין כמוהו. מיד אחר כן התפכחו, ובלב כבד חזרו לצאנז, את הדג השליכו במטבח ורצו אל בתיהם.

כשסיימו את סיפורם לתזימהונם של השומעים, הגיע שמשו של הצדיק הקדוש ואמר - "הרבי חפץ לראות את האברכים השלוחים...". בלב כבד הם הלכו הם נילו לרבי פייוול שהולכים אל הצדיק.

סוף דבר: מחמת פניהם הכבושות בקרקע לא ראו האברכים השלוחים את פניו הקדושות והמאירות של הרבי, וחיוך של חדווה ושמחה שפוך עליהם.

נר ה' נשמת אדם, גיליון זה מוקדש לעילוי נשמת:

יחיאל (יחיא) בן יוסף ונעמה ארז ז"ל רחמים בן ורדה נחום ז"ל חיים בן אליס עציץ ז"ל אשר בן ר' שמעון הופמן ז"ל
משה בן עילו ביטון ז"ל יעקב בן יוסף באייבצ'וב ז"ל ר' רוברט עזריאל בן שלמה קרמר ז"ל יצחק אייזיק בן יקותיאל וזיסא פרקש ז"ל
יום טוב בן יצחק שרם ז"ל ר' שמעון בן ר' סאלם ועישה קדוש ז"ל זכריה בן סעידה אשרם ז"ל
יפה בת מרים פוזיילוב ז"ל ליזה בת רחל גאפסו ז"ל ליזה בת קציעה אלנתנוב ז"ל חנה (חנינה) בת בודה עמור ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.א.

יהי רצון שישלח הקב"ה רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל ובכללם ל:

אברהם בן מסעודה אמיר ה"ו שמעון בן רחמה דנינו ה"ו הילד בן ציון יונה בן חנה אביגיל ה"ו נוריאל בן גוהרה נאמן ה"ו
אושרת בת ציפורה כהן ה"ו זינה בת בואנו ניאזוב ה"ו נירית בת מזל אהרוני ה"ו שרה מזל טוב בת לאה סימן טוב ה"ו

מאוצרות התורה לילדים

ילדים יקרים, בשבוע זה נעסוק בברכות שביך יצחק אבינו את יעקב. יצחק היה רק בן מאה עשרים ושלוש וכבר כהו עיניו מזוקן. מדוע? מכמה סיבות:

☒ מדמעות המלאכים שנשרו לעיניו בשעת העקידה.

☒ כדי שיוכל יעקב ליטול את הברכות.

כשכהו עיניו, דאג יצחק שמא קרוב יום מותו. חשב יצחק: הנה - "לא ידעתי יום מותי", ועלי לברך את בני עשו. את יעקב הצדיק, אין צורך לברך, מדוע? מפני שהרי ברכת אברהם מזומנת לו, אבל עשו הרשע, עלול לשקוע עוד בעולם הרשע, ואם לא אברך אותו, הרי לא יחזור בתשובה.

כשהגיע ערב פסח, קרא יצחק לעשו בנו, ואמר לו: בני בכורי, הלילה ליל פסח, שהוא לילה מיוחד, לך נא וצוד ציד ועשה לי מטעמים, כדי שאברך אותך כבכור בלילה זה. עשו, לא גילה ליצחק כי מכר הבכורה ליעקב, ויצא מהר להביא ציד, ולא לקח עמו את בגדי החמודות שלו.

שמעה רבקה ברוח הקודש את דברי יצחק, ורצתה את ברכתו של יצחק הצדיק עבור יעקב, אמרה רבקה ליעקב, שיביא לה שני גדיי עיזים, כדי שתכין מטעמים ליצחק אביו כאשר אהב, והוא יביא אותם לאביו, כדי שיברך אותו.

חשש יעקב, שיצחק יקלל אותו אם יגלה שהוא אינו עשו, אולם אימו הרגיעה אותו ואמרה - "עלי קלתך בני". הלך יעקב לעשות

שאלות לילדי כיתות א' עד ג' (לפחות חלק מהשאלות עפ"י "אוצרות התורה לילדים" של מעלה)

1. באיזה תנאי הסכים יעקב להאכיל את עשו אחיו מניזד העדשים שהכין?

א. שעשו יחזור בתשובה. ב. שעשו ימכור לו את הבכורה. ג. שעשו יפסיק להציק לו. ד. שעשו יתחיל לבא איתו לחוג התורני.

2. מה עשו הפלשתים עם הבארות שחפרו עבדי אברהם?

א. שמרו עליהם היטב. ב. הפכו אותם לאתר ארכיאולוגי. ג. סתמו אותם בעפר. ד. השתמשו בהם.

3. מה גרם ליצחק עונג כאשר יעקב נכנס עם המטעמים שהכינה אימו?

א. ריח המאכלים החמים והטריים. ב. כשיעקב נכנס ריח גן עדן נהיה בחדר. ג. ריחם של בגדי החמודות שלבש יעקב. ד. ב' וג' נכונות.

4. כיצד קרא יצחק לבאר שחפר ולא רבו עבדי אבימלך עליה עימו?

א. שיטנה. ב. עשק. ג. רחובות. ד. באר שבע.

שאלות עפ"י רשימת כיתות ד' עד ו' וכיתות ז' וח'

5. מדוע נכתב שלרבקה היו שני "תומים" (בכתיב חסר) ולא "תאומים"?

א. זו לשון קצרה כדרכה שלתורה. ב. היו אחד צדיק ואחד רשע. ג. כך כותבים בלשון הקודש. ד. להדגיש שהיו שונים במראה.

6. "...מכרה כיום את בכורתך..." (פרק כו') מדוע רצה יעקב לקנות את הבכורה מעשו?

א. כדי שיהיה ראוי לקבל את הברכות. ב. עבודת המקדש בבכורות ואינה מתאימה לרשע כעשו. ג. בכור מכובד יותר. ד. א' וב' נכונות.

7. יצחק אמר ליעקב "בני אמך" ואילו יעקב אמר ליהודה "בני אחיך" מדוע?

א. ליהודה היו הרבה אחים. ב. יעקב רצה ביטוי מקורי. ג. יצחק היה נשוי לאשה אחת ואילו יעקב לכמה נשים. ד. תשובות א' וג' נכונות.

8. "יעקב אשר שמע אברהם בקלי..." (פרק כו') לפי פירוש הרשב"ם למה הכוונה "שמע בקולי"?

א. עמד בכל הניסיונות. ב. עמד בניסיון העקידה. ג. גירש את הגר וישמעאל כבקשת שרה וכרצון ה'. ד. שחיך את בניו לעבודת ה'

שאלות לכיתות ז' וח' – מפרשנים אחרים על התורה

9. "יעקב אשר שמע אברהם בקלי..." (פרק כו') לפי פירוש הרשב"ם למה הכוונה "שמע בקולי"?

א. עמד בכל הניסיונות. ב. עמד בניסיון העקידה. ג. גירש את הגר וישמעאל כבקשת שרה וכרצון ה'. ד. שחיך את בניו לעבודת ה'.

10. "...בעבור תברךך נפשי בטוב אמות" (פרק כז') לפי פירוש הרמב"ן במה רצה לברכו?

א. שיחזור בתשובה שלימה. ב. שיזכה בברכת אברהם לנחול את הארץ. ג. להיות בעל הברית לאלוקים. ד. תשובות ב' וג' נכונות.

לימוד פורה ומהנה

כללי השתתפות

- ❖ להניח בתיבה בבית הכנסת הספרדי המרכזי, בבית משפחת בוחניק. או לדוא"ל - nimsin@zahav.net.il בתוך שבועיים.
- ❖ בין הפותרים נכון יוגרל ספר או שובר קניה בסך 20 ₪ למימוש בכלבו כוכבי, או במתנת חן. המתמידים חומש מלא יזכו בפרס ללא הגרלה.